

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної та соціальної географії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦСЕМІНАР З ПРОБЛЕМ МІСЬКОГО РОЗВИТКУ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни
вибірковий блок

10– природничі науки
106 географія
бакалавр
Урбаністика і міське планування
вибіркова
Урбаністична географія

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Дронова Олена Леонідівна,

кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__
20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__
20__р.

Розробник: *Дронова Олена Леонідівна*, кандидат географічних наук,
доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

«*12*» *травня* 20*22* р.

Завідувач кафедри

dot проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № *15* від «*12*» *травня* 20*22* р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № *6* від «*29*» *серпня* 20*22* р.

Голова науково-методичної комісії *N.K.* доц. Наталія КОРОГОДА

«*29*» *серпня* 20*22* р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та вирішувати практичні проблеми у сфері міського розвитку з застосуванням сучасних теоретичних підходів та методів географічних досліджень міст і міських систем у різних типах країн та в Україні із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умов недостатності інформації.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. успішне опанування дисциплін «Суспільна географія», «Економічна географія», «Вступ до урбаністичних студій», «Географія України», «Географія світу: міста та регіони», «Методи урбаністичних досліджень», «Оцінка впливу природного середовища», «Теорія і практика планування»;
2. знання теоретичних основ суспільної, економічної та урбаністичної географії, особливостей розвитку міст різних країн світу і України;
3. здатність застосовувати теоретичні знання на практиці і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу урбанізованих систем;
4. володіння навичками загальнонаукових методів та конкретних суспільно-географічних методів наукового пізнання.

3. Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна «Спецсеминар з проблем міського розвитку» розвиває і вдосконалює знання з урбаністичної географії. Викладаються основні проблеми просторової еволюції міст та урбаністичних систем, особливості просторового розвитку та функціонування міст за умов глобалізації. Розкриваються новітні підходи у системі міського управління, висвітлюються механізми та інструменти місцевого розвитку, направлені на вирішення проблем міського економічного, соціального та просторового розвитку. Аналізуються новітні шляхи вирішення проблем засобами залучення громадськості до участі у прийнятті управлінських рішень.

4. Завдання навчальної дисципліни «Спецсеминар з проблем міського розвитку» полягають у наданні студентам загальних та фахових компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою «Урбаністика та міське планування», зокрема:

- формувати у студентів розуміння змісту і структури сучасних проблем міського розвитку, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв’язки щодо потенційних загроз збалансованому міському розвитку, здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (ЗК-4);
- здатність спілкуватися іноземною мовою, володіти міжнародним термінологічним апаратом у сфері урбаністичної географії (ЗК-11);
- здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії розвитку і складу урбаністичних систем і систем міського управління, вносити вклад у вирішення проблем міського розвитку на практиці (ФК-1).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та / або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Термінологічний апарат змісту глобалізаційних процесів, постіндустріальної економіки, локалізації, метрополізації, агломерування.	лекція, семінари, самостійна робота		10%

1.2	Сутність міста, як об'єкта управлінської діяльності. Теоретичні засади і організаційну структуру управління містом. Правові засади місцевого самоврядування. Основи системи місцевого самоврядування в Україні.	лекція, семінари, самостійна робота	Виступи на семінарських заняттях, виконання творчих завдань, контрольні роботи, залік	10%
1.3	Зміст, принципи, етапи становлення, механізми та інструменти місцевого економічного розвитку.	лекція, семінар, самостійна робота		10%
1.4	Проблеми міського розвитку в політичній, управлінській, економічній, соціальній, екологічній сферах, проблеми просторового розвитку міст.	лекція, семінари, самостійна робота		10%
1.5	Підходи і шляхи подолання проблем міського розвитку у різних сферах.	лекція, семінар		10%
2.1	Володіти термінологічним апаратом, методами і прийомами суспільно-географічного аналізу міського розвитку.	семінар, самостійна робота		Виступи на семінарських заняттях, виконання творчих завдань, контрольні роботи, залік
2.2.	Здійснювати системний аналіз проблем міста на основі збору, реєстрації та опрацювання даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів	семінар		
2.3	Визначати глобальні тренди та проблеми розвитку міських поселень світу	семінар		
2.4.	Ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові проблемні явища у містах	семінар, самостійна робота		
3.1	Вироблення практичних навиків проведення критичного аналізу міст і міських систем із застосуванням відповідних методів і прийомів дослідження використовуючи роботу у команді	семінар, дискусія	Виступи на семінарських заняттях, виконання творчих завдань, контрольні роботи, залік	до 5%
3.2.	Належне представлення результатів аналізу міст за допомогою сучасних технічних засобів, вміння донести і обґрунтувати власну думку і думку команди	семінар, дискусія		до 5%
4.1	Самостійність у підборі додаткових джерел наукової і статистичної інформації, глибина обробки і своєчасність представлення результатів дослідження	семінар, дискусія, самостійна робота	Виступи на семінарських заняттях, виконання творчих завдань, залік	до 10%
4.2.	Відповідальність, ініціативність і творчість у процесі досягнення цілей в рамках міських досліджень, а також вміння приймати та відстоювати управлінські рішення щодо вирішення проблем міського розвитку	дискусія		до 10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни				
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
1. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в галузях предметної області географічних наук (ПРН-1)	+	+	+	+	+
2. Застосовувати моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку об'єктів і процесів географічної оболонки (ПРН-7)	+	+	+		
3. Аналізувати склад і будову природно- та суспільно-географічних об'єктів і систем (відповідно до спеціалізації) на різних просторово-часових рівнях (ПРН-10)	+	+	+	+	+

4. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в галузях предметної області урбаністичної географії (ПРН-12)	+	+	+	+	+
---	---	---	---	---	---

Результати навчання дисципліни	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
Програмні результати навчання								
1. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в галузях предметної області географічних наук (ПРН-1)	+	+	+	+			+	+
2. Застосовувати моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку об'єктів і процесів географічної оболонки (ПРН-7)	+	+	+	+			+	+
3. Аналізувати склад і будову природно- та суспільно-географічних об'єктів і систем (відповідно до спеціалізації) на різних просторово-часових рівнях (ПРН-10)	+	+	+	+				
4. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в галузях предметної області урбаністичної географії (ПРН-12)					+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

Рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами доповідей на семінарах, виконання творчих завдань, письмових контрольних робіт (тест). Завершується дисципліна – **заліком**.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- ✓ результати навчання – **1.1 – 1.5 (знання)** - до 10% за кожен;
- ✓ результати навчання – **2.1-2.4 (вміння)** - до 20%;
- ✓ результати навчання – **3.1-3.2. (комунікація)** - до 5% за кожен.
- ✓ результати навчання – **4.1-4.2 (автономність та відповідальність)** - до 10% за кожен.

7.1. Форми оцінювання студентів

У курсі передбачено 2 змістові частини. Заняття проводяться у формі лекцій та семінарських занять. Завершується дисципліна заліком.

Семестрове оцінювання: кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні роботи на семінарських заняттях та виконанні тематичних контрольних робіт.

Організація оцінювання: Робота на семінарських заняттях оцінюється по виконанню, відповідно до графіка проведення семінарських занять. Тематичні контрольні роботи проводяться у тестовій формі.

Умови допуску до заліку: рекомендований мінімум для допуску до заліку – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Підсумкове оцінювання у формі заліку проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів під час заліку – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (*60% максимальної кількості балів, відведених на залік*).

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716-32 від 31 серпня 2018 року.

7.2. Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин		
		лекції	семінари	самост. робота
ЗЧ 1. Проблеми просторового розвитку міст за умови глобалізації				
1	Проблеми глобалізації і локалізації	6	6	20
2	Проблеми метрополізації і агломерування	4	4	20
Контрольна робота 1				
ЗЧ 2. Проблеми у системі управління і планування міського розвитку				
3	Сучасні виклики у системі управління міським розвитком	6	6	20
4	Шляхи подолання проблем міського розвитку	4	4	20
Контрольна робота 2				
ВСЬОГО		20	20	80

Загальний обсяг *120 год*, в тому числі:

Лекцій – *20 год*.

Семінари - *20 год*.

Самостійна робота – *80 год*.

9. Рекомендована література:

Основна:

1. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2014. 419 с. URL: https://geo.knu.ua/images/doc_file/navch_lit/Geourbanistika.pdf
2. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України. К.: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с. URL: <https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/1plangrweb.pdf>
3. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування: практичний посібник. Центр громадської експертизи (в рамках Проекту ПРОМІС) 2020 URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_1.pdf
4. Моделі місцевого економічного розвитку: успішні практики. К: Проект USAID ПУЛЬС, Асоціація міст України, 2019 р. <http://auc.org.ua/sites/default/files/library/dinaprintweb.pdf>
5. Сильні міста – сильна Україна. Біла книга: пропозиції щодо законодавчого та адміністративно-правового реформування сфери міського розвитку в Україні. К: проект GIZ, 2017: URL: <http://city2030.org.ua/sites/default/files/documents/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B0%20%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0.pdf>
6. Блейклі Е.Дж. Планування місцевого економічного розвитку. Теорія і практика. Вид. 2-е / Пер. з англ. А.Камянець. Львів: Літопис, 2002. 416 с.

Допоміжна:

1. Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. К.: НАДУ, 2008. 632 с.
2. Міське самоврядування в Україні: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів та слухачів магістерської підготовки за напрямом «Державне управління» / Кол. авт.; за заг. ред. В.М. Скрипничука. Івано-Франківськ: Місто НВ. 2013. 788с.
3. Місцевий економічний розвиток – шлях до процвітання громади: посібник з основ

- теорії і практики МЕР / Авт. кол. Під ред. О.Кучеренка та І. Лепьошкіна. Київ: ТОВ «Макрос». 2014. 119с/
4. Берданова О. В. Планування соціально-економічного розвитку міста : монографія / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк [та ін.]; за ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К., 2011. 160 с.
 5. Дослідження механізмів залучення громадськості до процесу прийняття рішень Київської міською владою. CEDOS, 2017. URL:
 6. <https://drive.google.com/file/d/0B9jMMBcZIHvkQ1BLU3paVV9mN205VURTdlFQcE5iZ3NIRzFF/view>
 7. Левченко О., Величко Н., Ковшун Л.. Партисипативний підхід та практики на рівні громади. Посібник для громадських активістів та всіх зацікавлених. Херсон: «Захист», 2018 URL: http://zahyst.ks.ua/wp-content/uploads/2018/10/BOOK_Zahyst_Inet.pdf
 8. Дронова О., Полешко Д. Функціональні та просторові зміни вузлових територій Києва. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін: монографія / за ред. К.Мезенцева, Я.Олійника, Н.Мезенцевої. Київ: Фенікс, 2017. 438 с.
 9. Дронова О., Боклаг Є. Вплив транспортної системи Києва на життя і мобільність його жителів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2017, Вип. 1-2 (66-67). С. 94-100.
 10. Derudder, B. (2018). World cities and globalization. In Handbook on the Geographies of Globalization. Edward Elgar Publishing.
 11. Hall, T., & Barrett, H. (2018). Urban geography. Routledge.
 12. Leigh, N. G., & Blakely, E. J. (2016). Planning local economic development: Theory and practice. SAGE publications.
 13. Dronova O., Klyui K., Khomenko D. From neoliberal practices to the participative democracy of integrated urban development: the path of residential housing in “Likograd” Kyiv. Ekonomichna ta Sotsialna Geografiya. Issue 85, 2021 p. 72-86.
 14. Dronova, O. (2020). Social dimensions to the public transport system in Kyiv. Europa XXI, 39, P. 5-20.